

Temat 1:

1. Dlaczego każdy człowiek powinien dysponować elementarną wiedzą z

rachunkowości?

Rachunkowość dostarcza potrzebnych informacji by można było podejmować racjonalne decyzje dotyczące np. inwestowania czy kredytowania. W jednostkach o charakterze non profit ma za zadanie umożliwić kontrolę wykorzystywanych zasobów zgodnie z przeznaczeniem.

2. Jaka jest rola rachunkowości w jednostce gospodarczej?

Pozwala stwierdzić jakimi zasobami dysponuje jednostka gospodarcza, jakie ma długi, jakie są wyniki gospodarowania danej jednostki, jakie są perspektywy rozwoju itp.

3. Jakie jest znaczenie ustawy o rachunkowości dla jednostek gospodarczych mających

siedzibę w Polsce?

UR jest podstawowym aktem prawnym określającym zasady rachunkowości, tryb badania sprawozdań finansowych przez rewidentów oraz zasady wykonywania działalności w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

4. Co oznaczają skróty: MSR, MSSF w świetle ustawy o rachunkowości?

MSR– Międzynarodowe Standardy Rachunkowości

MSSF- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej

5. Jakie są główne różnice prawne oraz w ramach rachunkowości między osobą

fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą na własny rachunek a spółka

kapitałową?

Spółka kapitałowa posiada osobowość prawną oraz zdolność do czynności prawnych. Występuje majątkowe wyodrębnienie majątku spółki, która funkcjonuje niezależnie od właściciela i jest kierowana przez zarząd.

Temat 2:

1. Podaj podstawowe zasady rachunkowości.

Zasada podmiotowości (wyodrębnienie z otoczenia), obiektywizmu (dane empiryczne), kosztu historycznego (podstawą wyceny jest historyczna cena nabycia), kontynuacji działalności (zakłada się, że jednostka będzie kontynuowała w przyszłości działalność w nie zmniejszonym istotnie zakresie), okresu rachunkowego (pomiar dokonywany jest w ustalonych przedziałach czasowych).

2. Dlaczego w rachunkowości konieczne jest majątkowe wyodrębnienie jednostki z otoczenia?

Ponieważ każdą operację gospodarczą charakteryzujemy z punktu widzenia jej wpływu na sytuację majątkowo-finansową przedsiębiorstwa, w którym ta operacja zaistniała, tam jest też ewidencjonowana (księgowana).

3. Jaka jest treść i znaczenie zasady kosztu historycznego?

Zasada kosztu historycznego mówi o tym, że aktywa są ujmowane zgodnie ze swą wartością początkową.

4. Zdefiniuj aktywa, zobowiązania, kapitał własny.

Aktywa to środki kontrolowane przez jednostkę gospodarczą zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, uzyskane w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych.

Zobowiązania to wynikające z przeszłych zdarzeń obowiązki wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wielkości, które spowodują wykorzystanie aktywów jednostki.

Kapitał własny stanowi wartościowy odpowiednik składników majątku, do których danej jednostce przysługuje prawo własności.

5. Podaj strukturę aktywów.

Aktywa dzielą się na trwałe i obrotowe. Aktywa trwałe część aktywów jednostki gospodarczej o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, np. wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe, inwestycje i należności długoterminowe i inne. Obrotowe to np. zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe i pozostałe.

6. Podaj strukturę kapitału.

Kapitał dzieli się na własny i obcy (zobowiązania). Własny to kapitał podstawowy i zysk. Obcy to np. zobowiązanie krótko i długoterminowe, rozliczenia międzyokresowe i rezerwy.

Temat 3:

1. Przypomnij równość bilansową. Jak można na jej podstawie zdefiniować kapitał

własny? Dlaczego jest ona ważna w rachunkowości?

Aktywa = Zobowiązania + Kapitał własny. Jest ważna, ponieważ pozwala wychwycić błędy podczas tworzenia bilansu.

2. Czy jest możliwe, by operacja gospodarcza spowodowała wzrost (spadek) wartości

składnika zobowiązań bez równoczesnej zmiany wartości innego składnika

aktywów lub kapitału?

Nie, każda operacja zachowuje równowagę bilansową.

3. Nazwij składniki sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie zawiera bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym oraz sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

Temat 4:

4. Czy każdy fakt dotyczący jednostki gospodarczej musi być rozpoznany i

zarejestrowany jako operacja gospodarcza?

Tylko te, które wywołują skutki bilansowe, czyli zmianę w kapitale lub aktywach. Dla przykładu: wolnienie pracownika nie jest operacją gospodarczą.

5. Jakie operacje skutkują zmianą wartości kapitału własnego?

Dotyczące przychodów lub kosztów.

6. Jaka jest rola zasady realizacji?

Zasada realizacji mówi o tym, że zyski powstają dopiero w momencie sprzedaży.

7. Jaka jest różnica między nią a zasadą kasową?

Zasada kasowa mówi o tym, żeby zaliczać do przychodów te operacje, które nastąpiły w wyniku rzeczywistego wpływu środków pieniężnych do kasy lub na rachunek bankowy przedsiębiorstwa.

Temat 5:

1. Wymień podstawowe elementy konta księgowego.

Każde konto księgowe powinno posiadać numer, nazwę oraz dwie strony: debet oraz kredyt, czyli miejsca na zapis operacji gospodarczych.

2. Opisz funkcjonowanie kont aktywów.

Operacja ma wpływ jedynie na aktywa. Suma bilansowa nie ulega zmianie.

3. Opisz funkcjonowanie kont pasywów.

Operacja ma wpływ jedynie na pasywa. Suma bilansowa nie ulega zmianie.

4. Opisz funkcjonowanie kont kosztów.

Operacja ma wpływ na aktywa i pasywa. Suma bilansowa ulega zmniejszeniu.

5. Opisz funkcjonowanie kont przychodów.

Operacja ma wpływ na aktywa i pasywa. Suma bilansowa ulega zwiększeniu.

6. Omów zasady zapisu księgowego (ewidencji) na kontach.

Każda operacja winna być zaksięgowana na co najmniej dwóch kontach i mieć równe sumy zapisów po stronach Dt i Ct.

7. Z czego wywodzi się rachunkowość podwójna?

Wywodzi się z zasady dualizmu, zgodnie z którą aktywa równe są pasywowi a aktywa to kapitał plus zobowiązania.

8. Omów 4 typy operacji gospodarczych, które wpływają na bilans.

Operacje aktywne, które wpływają tylko na aktywa. Suma bilansowa nie ulega zmianie. Operacje pasywne, wpływające tylko na pasywa (suma bilansowa również nie ulega zmianie). Operacje aktywno-pasywne zmniejszające. Operacja ma wpływ na aktywa i pasywa. Suma bilansowa ulega zwiększeniu. Operacje aktywno-pasywne zwiększające. Operacja także ma wpływ na aktywa i pasywa, lecz suma bilansowa ulega zmniejszeniu.

9. Scharakteryzuj zestawienie obrotów i sald.

W celu sporządzenia bilansu zamknięcia (na koniec okresu obrachunkowego) wszystkie kwoty operacji gospodarczych i salda początkowe dotyczące konkretnego konta księgowego są dodane (osobno dla każdej strony konta: debet i kredyt). Efektem jest zestawienie obrotów i sald. Dla każdego konta księgowego obroty debet i kredyt są sobie przeciwstawne: w przypadku aktywów Dt+ Ct-, w przypadku pasywów - Dt-, Ct+. Konta aktywów mogą mieć salda końcowe debetowe, zaś pasywów kredytowe. Konta bilansowe mogą też nie mieć salda.

Temat 6:

1. Wymień podstawowe kategorie kształtujące wynik finansowy przedsiębiorstwa.

Są to przychody, koszty, zyski nadzwyczajne, straty nadzwyczajne i obowiązkowe obciążenia rynku finansowego.

2. Opisy ogólne zasady funkcjonowania konta „Wynik finansowy”.

Jeżeli $(\text{Przychody} + \text{Zyski nadzwyczajne}) > (\text{Koszty} + \text{Straty nadzwyczajne})$ to jednostka gospodarcza osiąga zysk. Jeżeli nierówność nie zachodzi oznacza to stratę.

3. Omów różnice pomiędzy kosztami produktu a kosztami okresu.

Koszty produktu to koszty uwzględniane w wycenie produktów natomiast koszty okresu nie są uwzględniane w wycenie.

Temat 7:

1. Wymień i opisz podstawowe typy przychodów ze sprzedaży w jednostce gospodarczej.

Są trzy podstawowe typy sprzedaży realizowane przez jednostki gospodarcze: sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i materiałów oraz pozostałych aktywów.

2. Omów kategorię podatku od wartości dodanej (VAT).

Jest to podatek pośredni, obrotowy, który z założenia ma w jak najmniejszy sposób oddziaływać na ostateczną cenę towaru i usługi podlegającej opodatkowaniu.

3. Wymień i opisz koszty podstawowej działalności operacyjnej (według rodzajów).

Amortyzacja - koszt zużycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Zużycie materiałów i energii - zużycie materiałów, opakowań, paliwa, części zamiennych do maszyn, energia elektryczna, woda itp. Usługi obce - remonty, naprawy, konsulting, najem, dzierżawa, obróbka obca itp. Wynagrodzenie - płaca brutto za pracę. Ubezpieczenie społeczne - składki, fundusz pracy, świadczenia socjalne, szkolenia itp. Podatki i opłaty - podatki od nieruchomości, środków transportu, VAT, opłaty skarbowe, notarialne, administracyjne itp.

4. Wymień i opisz koszty podstawowej działalności operacyjnej (według typów działalności).

Koszty produktu i okresu. Koszty okresu są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione. Nie są one aktywowane, gdyż dotyczą procesu produkcji. Na koszty te składają się: koszty ogólne zarządu i koszty sprzedaży. Koszty produktu są aktywowane i tworzą wartość (koszt wytworzenia) wyrobów gotowych. Dopiero, gdy te wyroby zostaną sprzedane wówczas koszty, które ich dotyczą są ujęte w rachunku zysków i strat jako KWWS (koszt wytworzenia wyrobów sprzedanych). Na koszty produktu składają się koszty robocizny, materiałów, koszty wydzielowe.

5. Podaj przykłady pozostałych przychodów operacyjnych.

Opisano wszystkie.

6. Podaj przykłady pozostałych kosztów operacyjnych.

Odpisanie należności przedawnionych i umorzonych, zapłacone przelewem kary i grzywny, odpisanie niedoborów i szkód niezawinionych, odpisy aktualizujące wartość uznanych za nieprzydatne środków trwałych itp.

7. Scharakteryzuj przychody i koszty finansowe.

Przychody finansowe to wpływy lub kwoty należne z tytułu przeprowadzonych przez jednostkę operacji finansowych. Koszty finansowe to wydatki lub kwoty zobowiązań z tytułu przeprowadzonych przez jednostkę operacji finansowych.

Temat 8

1. Wytlumacz sposób otwarcia kont bilansowych.

Konta bilansowe otwiera się saldami początkowymi na podstawie bilansu otwarcia (bilans otwarcia robi się na początku działalności lub jest to bilans końcowy z poprzedniego okresu rozrachunkowego).

2. Wytlumacz sposób zamknięcia kont bilansowych.

Konta zamyka się na koniec okresu rozrachunkowego, podlicza się wszystkie kwoty po stronie Ct i Dt. Salda są zapisywane do zestawienia obrotu i sald następnie do bilansu, który jest sporządzany na koniec okresu.

3. Wytlumacz sposób zamknięcia kont wynikowych (przychodów i kosztów).

Są zamykane tak samo jak bilansowe. Saldo konta Wynik Finansowy informuje o zysku/stracie przedsiębiorstwa. Saldo Dt to strata, Ct - zysk.

4. Opisz cykl rachunkowości.

Na początku okresu wycenia się aktywa i pasywa. Następnie następuje otwarcie kont bilansowych (na podstawie bilansu otwarcia). Ewidencjonuje się operacje gospodarcze na kontach bilansowych a także na kontach przychodów i kosztów. Uzgadnia się konta syntetyczne i analityczne. Przygotowuje się zestawienie obrotów i sald. Zamyka się wszystkie konta na koniec okresu księgowego/rozrachunkowego. Ujawnia się aktywa i pasywa w bilansie oraz przychody i koszty w rachunku zysków i strat. Bilans zamknięcia jest równocześnie następnym bilansem otwarcia.

Temat 9:

1. Wymień składniki ksiąg rachunkowych.

Księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą:

- dziennik;
- księgę główną;
- księgi pomocnicze;
- zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont
- ksiąg pomocniczych;
- wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

2. Wymień wszystkie 9 zespołów planu kont.

- 0 – Aktywa trwałe
- 1 – Środki pieniężne i rachunki bankowe
- 2 – Rozrachunki i rozszczenia
- 3 – Materiały i towary
- 4 – Koszty według rodzaju i ich rozliczenie
- 5 – Koszty według typów działalności i ich rozliczenie
- 6 – Produkty i rozliczenia międzyokresowe
- 7 – Przychody i koszty związane z ich osiągnięciem
- 8 – Kapitały (fundusze), fundusze specjalne i wynik finansowy

3. Opisz konieczne elementy dowodu księgowego.

Dowód księgowy powinien zawierać co najmniej:

- 1) określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego;
- 2) określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej;
- 3) opis operacji oraz jej wartość, jeżeli to możliwe, określoną także w jednostkach naturalnych;
- 4) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą – także datę sporządzenia dowodu;
- 5) podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów;
- 6) stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

4. Omów daty i częstotliwość inwentaryzacji.

Termin i częstotliwość inwentaryzacji uważa się za dotrzymane, jeżeli inwentaryzację:

- 1) składników aktywów – z wyłączeniem aktywów pieniężnych, papierów wartościowych, produktów w toku produkcji oraz materiałów, towarów i produktów gotowych – rozpoczęto nie wcześniej niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończono do 15 dnia następnego roku;
- 2) zapasów materiałów, towarów, produktów gotowych i półproduktów znajdujących się w strzeżonych składowiskach i objętych ewidencją ilościowo-wartościową – przeprowadzono raz w ciągu 2 lat;
- 3) nieruchomości zaliczonych do środków trwałych oraz inwestycji, jak też znajdujących się na terenie strzeżonym innych środków trwałych oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie – przeprowadzono raz w ciągu 4 lat;
- 4) zapasów towarów i materiałów (opakowań) objętych ewidencją wartościową w punktach obrotu detalicznego jednostki – przeprowadzono raz w roku;
- 5) zapasów drewna w jednostkach prowadzących gospodarkę leśną – przeprowadzono raz w roku.

5. Które jednostki muszą, zgodnie z prawem, poddawać badaniu swoje sprawozdania finansowe?

Badaniu podlegają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych oraz roczne sprawozdania finansowe – kontynuujących działalność:

- 1) banków, zakładów ubezpieczeń oraz zakładów reasekuracji;
- 2) jednostek działających na podstawie przepisów o obrocie papierami wartościowymi oraz przepisów o funduszach inwestycyjnych;
- 3) jednostek działających na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
- 4) spółek akcyjnych, z wyjątkiem spółek będących na dzień bilansowy w organizacji;
- 5) pozostałych jednostek, które w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdania finansowe, spełniły co najmniej dwa z następujących warunków:
  - a) średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób,
  - b) suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 2 500 000 euro,
  - c) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 5 000 000 euro.

Temat 10:

1. Podaj strukturę wyniku netto przedsiębiorstwa.

Wynik działalności operacyjnej to różnica między:

- przychodami netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (bez podatku VAT) oraz pozostałymi przychodami operacyjnymi a
- wartością sprzedanych produktów, towarów i materiałów,
- powiększoną o całość poniesionych od początku roku obrotowego kosztów ogólnych zarządu, sprzedaży produktów, towarów i materiałów
- wielkością pozostałych kosztów operacyjnych.

2. Jaka jest różnica między podstawową a pozostałą działalnością operacyjną?

Podstawowa związana z działalnością przedsiębiorstwa, np w przedsiębiorstwie produkcyjnym działalność podstawowa to sprzedaż produktów, a pozostała to np. sprzedaż materiałów zalegających w magazynie.

3. Na czym polega klasyfikacja kosztów według rodzaju? Jak nazywa się wariant rachunku zysków i strat bazujący na tej klasyfikacji?

Ustawa o rachunkowości dopuszcza klasyfikację kosztów według rodzaju zużywanego zasobu gospodarczego.

Minimalna lista tych kosztów:

- amortyzacja
- zużycie materiałów i energii
- usługi obce
- podatki i opłaty (w tym podatek akcyzowy)
- wynagrodzenia
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia
- pozostałe koszty rodzajowe
- wartość sprzedanych towarów i materiałów

Wariant rachunku zysków i strat bazujący na tej klasyfikacji to wariant rodzajowy.

4. Na czym polega klasyfikacja kosztów według funkcji? Jak nazywa się wariant rachunku zysków i strat bazujący na tej klasyfikacji?

Wariant kalkulacyjny (funkcjonalny)

Koszty podstawowej działalności operacyjnej klasyfikowane są według funkcji, w związku z jaką są ponoszone w przedsiębiorstwie, np. koszt zarządu, koszty sprzedaży

Koszty podstawowej działalności operacyjnej

obejmują co najmniej:

- koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów (wycenionych w cenie nabycia bądź koszcie wytworzenia)
- koszty sprzedaży
- koszty ogólnego zarządu

Sekcja przychodów ze sprzedaży w kalkulacyjnym RZiS obejmuje tylko:

- przychody netto ze sprzedaży produktów,
- przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów

5. Który z wymienionych wariantów rachunku zysków i strat niesie szersze spektrum informacji o wynikach jednostki? Jaki przekrój kosztów jest obligatoryjny ze względu na wymogi statystyki państwowej?

Wariant kalkulacyjny może dostarczyć bardziej przydatnych informacji niż porównawczy, ale podział kosztów na poszczególne typy działalności może wymagać arbitralnego rozliczania i wiąże się w dużej mierze z subiektywną oceną

Temat 11:

1. Jaka jest rola informacji o przepływach pieniężnych?

Pomoc w odpowiedzi na pytania takie jak np:

- Czy działalność operacyjna jednostki generuje więcej ś.p. niż ich zużywa?
- Czy jednostka będzie mieć do dyspozycji ś.p., by uregulować zobowiązania, gdy staną się wymagalne?
- Jak ocenić zdolność jednostki do regulacji niespodziewanych (w danym okresie) zobowiązań?
- Czy jednostka będzie dysponować środkami niezbędnymi do podjęcia nowych zadań, gdy te się pojawią?

2. Jakich trzech rodzajów działalności jednostki gospodarczej dotyczą przepływy pieniężne prezentowane w sprawozdaniu finansowym?

Rachunek przepływów pieniężnych zawiera wpływy i wydatki z działalności:

- operacyjnej
- inwestycyjnej
- finansowej

za wyjątkiem przepływów spowodowanych nabyciem bądź zbyciem gotówki

3. Sprzedano maszynę będącą elementem środków trwałych. W której sekcji rachunku przepływów pieniężnych należy uwzględnić wpływy z tego tytułu?

Działalność inwestycyjna wpływ ze znakiem plus

4. Kupiono zapas towarów za gotówkę. W której sekcji rachunku przepływów pieniężnych należy uwzględnić wpływy z tego tytułu?

Przepływy z działalności operacyjnej: korekta zmiana stanu zapasów ze znakiem minus

5. Na czym polega metoda bezpośrednia oraz pośrednia sporządzania rachunku przepływów pieniężnych?

Metoda bezpośrednia polega na:

- wykazywaniu podstawowych tytułów wpływów i wydatków działalności operacyjnej
- jako odrębnych pozycji rachunku przepływów pieniężnych,
- a następnie ich zsumowaniu do kwoty przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej

Metoda pośrednia polega na korygowaniu wyniku finansowego netto roku obrotowego o:

- pozycje niepowodujące zmian stanu środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów,
- wyniki innych działalności niż operacyjna,
- elementy pieniężne wyniku, które zalicza się do właściwych rodzajów działalności (inwestycyjnej, finansowej).

6. Czy amortyzacja może być źródłem wpływu środków pieniężnych?

Amortyzacja jest kosztem niepieniężnym, nie pociąga za sobą wydatków jak i nie jest źródłem wpływu środków pieniężnych. Wpływa ona na pomniejszenie wartości zysku netto, jednak nie powoduje ona wpływu ani wpływu gotówki do przedsiębiorstwa.